

mostojneže trka luna tudi po dnevi. Na zamerimo jim, da imajo take skomine po županskem stolčku, saj ni malenkost imeti pripravljeno sobo, mizo in sedeže za župansko čast, županske časti pa od nikoder ni! Niti se ne čudimo, da se naši samostojni junaki razumejo na politiko toliko, kolikor neka taka trčavska veličina na socialno skrb, ko je rekla: Revez naj pogine, če ne more živeti. In revežev je dandanes precej, posebno med viničarji in kočarji. Ta bi bila lepa, da bi nam taki »prijatelji« revežev gospodovali v občini! Nedavno sta prišla naše »kmetijace« tolažit sam šentiljski Mermolj in Tone Lipovšek. Name-ravali so ustanoviti neko zadrugo, da bi lažje lovili pristaše za svojo polomljeno stranko. Prepričani smo, da šentpeterčani ne bodo šli na ta lim. Pa še nekaj drugega dokazuje brihtnost naših samostojnežev. Za tisto brihtnost se jim pač lahko posmehujejo vse kure naših samostojnežev. Dne 10. marca so se vršile volitve novega cerkvenega ključarja. Cerkevne postave pravijo, da sme biti cerkveni ključar le odločno krščanski mož. In naši samostojneži so v svoji svetniški domišljavosti res mislili, da bo samostojnež izvoljen za ključarja. Tako! Pucelj se veže z zemljoradniki, ki so najstrupenejši sovražniki kat. Cerkve, naši samostojneži pa bi bili cerkveni ključarji? Trčovski ata, povejte nam, ali se ne pravi postaviti samostojneža za cerkvenega ključarja — postaviti kozla za vrtnarja? No, pa saj je tui to izvrstna »reklama« za samostojno pamet in stranko.

Zakvala jareninskega Orla. Jareninski Orel se lepo zahvaljuje vsem darovalcem Jareninčanom in posebno še pa občanom Vukovski, ki so darovali lepe svote jareninskemu Orlu. Darovalcem kličejo jareninski Orli: Bog plati!

Smrt deleč na okrog znanega obrtnika. Poročilo od Sv. Marjete ob Peznicah. Umril je v petek, dne 21. marca, ob 5. uri zjutraj posestnik in kovaški mojster g. Karol Čížek v 73. letu. Blagopokojnik je bil v vseh krogih zelo priljubljen, o čemur je pričala nad vse številna udeležba pri pogrebu, kakoršnjega že dolgo nismo videli pri Smarjetih. N. v m. p.!

Redek slučaj — v eni hiši dva mrliča. Od Sv. Ruperta v Slov. gor. poročajo: V nedeljo, dne 23. t. m., je v Dolgih Njivah po kratki bolezni zaspal vrli posestnik in star naračnik »Slovenskega Gospodarja« Franc Laufer. Drugi dan pa mu je sledila njegova 81letna tačca. 23 let sta v miru skupaj živela, skupaj so nju nesli k pogrebu in skupaj bodeta v eni jami čakala vstajenja. Bog njima daj večni mir! Vsem ostalim naše sožalje!

Umrila je pri Sv. Jerneju v Ločah dne 24. t. m. v starosti 78 let po mučni bolezni Marija Rojko, sestra znanega nekdanjega narodnjaka in gostilničarja v Hočah tik župne cerkve. Rajna je preživela večino let pri Sv. Jerneju, prej kot gospodinja rajnega župnika Franca Pintar, sedaj kot prevzitarica pri svoji nečakinji. Bila je radi svojega tihega, prikupljivega značaja obče priljubljena, pa zaradi svoje odkritosrčne pobožnosti spoštovana. Vsak dan je hodila v cerkev, vsak dan pristopala k sv. obhajilu, ure in ure premolila pred Najsvetejšim zjutraj in večkrat je popoldne. V resnici se more o njej reči: Molila je, dokler jej niso prsti ob rožnemvencu otrpili, v cerkev hodila, dokler jej niso noge odpovedale, zato se pa tudi sme o njeni smrti reči: »Blagor martvim, kateri v Gospodu umrjejo, zakaj njihova dela grede za njimi.« N. v m. p.!

Pogreb obrtnega gospodarja. Pri Sv. Marjeti niže Ptuja smo pokopali nad vse skrbno gospodinjjo, 60 let staro Marjeto Donaj iz Fornina.

Nepezen utopljenec. Od Sv. Marka niže Ptuja poročajo: Dne 21. marca si je tukaj iz Drave potegnilo truplo približno 40 let starega moša; domneva se, da je ponesrečen splavar. Truplo je močno razdejavano, moral je še dalje časa biti v vodi. Velikost srednja; glava je brez las in brk; na sebi ima vijoličast jopič s črnimi gumbi, črn telovnik, rujave hlače, belo perilo. Pri sebi ima črno in rujavo rokavico.

Ogenj pri Sv. Barbari v Halozah. Na praznik sv. Jožefa je izbruhnil pri Sv. Barbari v Halozah in sicer v skladišču trgovca E. Blasa pred župno cerkvijo preko ceste požar. Požar je najbrž zanela hudobna roka iz maščevalnosti. Ogenj so še k sreči pravočasno zapazili orožniki, ki so zbudili domače. Požar v skladišču je bil tako silovit, da je gnalo goreče iskre do zvonika in je bil zvonik z novimi zvonovi ter cela cerkev v nevarnosti. Škoda je zelo velika, a gospod Blas lahko govori pri vsej nesreči, da ni eksplodiral na pol polni sod petroleja. Eksplozija petroleja bi bila vse raznesla in gotovo zahtevala tudi človeške žrtve.

Greznja z orožjem. Na veselici dne 17. pr. m. se je hotel ustreliti iz revolverja, baje radi nesrečne ljubezni, Fric Vreg, mesar in gostilničarski sin v Leskovcu pri Ptujju. Kot gostilničar je dvoril svoje mile goste z revolverjem v žepu. Istega se mu je končno k sreči odvzelo, še predno je začel prelivali kri. Leskovška zelo agilna orožniška postaja že dolgo natančno preiskuje, ali ni hotel prenapetnež mogoče mesto sebe, nekaj svojih gostov poslali na oni svet. Absolutno nedopustno pa je, da se na javnem prostoru z nošenjem ostro nabasane orožja ogroža življenje posetnikov veselice in to v nabit polni gostilniških prostorih! Zategadelj bi bilo zanimivo zvedeti od okrajnega glavarstva v Ptujju, na kakšni podlagi se je imenovalnemu vročekvrnežu izdal orožni list?

Po prvega aprila je poslal dne 19. t. m. Stefan Buniček množico kmetov vinogradnikov. Pri cerkvi je dal oznaniti, da pride v gostilno Vreg v Leskovcu pri Ptujju vinski kupec, kateri bode pokupil več vagonov vina. Kmetje, in to celo iz oddaljene Hrvaške so nasedli brezvestnežem ter čakali z vinskimi vzorci od ranega jutra celi dan. Kupca pa ni bilo od nikoder. Izostal je tudi Buniček brez vsakega pojasnila. Kje pa škoda trpita dva, tretji dobiček ima — pravi pregovor in tako si je

zadovoljno mel roke gostilničar Vreg, kateri je bil, kakor se domneva, z B. v zvezi. Koliko je na tem resnice, bode dognala preiskava tamkajšnje orožniške postaje. Potegnjeni in razjarjeni vinogradniki, ki že dolgo trpe silno pomanjkanje radi vinske krize, si hočejo poiskati pravice pred sodiščem.

Za nove zvonove na Poleniški. Vesel je bil predpustni čas pri nas. Imeli smo lepo število porok. Gosti pa so bili povsod radodarni ljudje obojega spola. In tako so nabrali za zvonove na »luštnem gostovanju« Kolarič—Vrščič 1600 K, Petek—Krajnc 1000 K, Janžekovič—Hojnik 534 K in Horvat—Mikša 508 K. Vsem darovalcem hvala prisrčna, poročencem pa želimo sreče, zadovoljnosti in blagoslova božjega na mnoga leta. — Polenišani so pač vneti za čast božjo in radi tega zelo radodarni. Poleg te lepe lastnosti, še jih diči velika ljubezen do rojstne župnije. To je pokazal nepobitno — daleč v Ameriki se nahajajoči naš rojak Franc Majcen, ki je poslal lep prispevek za naše nove zvonove 12.000 K. Torej še onstran »velike mlake« se zrcali — radodarnost — kot hvalevredna lastnost Polenišanov. — Majcenu pa iskrena zahvala in Bog ga čuvaj v daljni tujini. Polenišani, ki imate svojce v Ameriki ali kje drugje, to vam bodi vzgled, povabite tudi vi svoje, da prispevajo za naše bodoče bronaste oznanjevalce, ki bodo krasno doneli, a še lepše brneli raz naš mogočni zvonik. Ker pa bodo stali 800.000 kron, a naša župnija je mala in težko bomo zmogli, ali vkljub temu nam ne upada pogum, ampak korajša velja!

Iz savinjskega orlovskega okrožja. Iz Savinjske doline poročajo razveseljivo dejstvo, da se namreč tamkaj orlovstvo vedno bolj širi in že ustanovljeno pa živahno deluje. Glavna zasluga za porast ter procvit savinjskega orlovskega okrožja gre okrognemu predsedniku bratu Antonu Ocvirk iz St. Pavla pri Preboldu. Še le pred kratkem ustanovljeni orlovski odsek v Solčavi je dobil na Jožefovo novega brata, v na novo ustanovljenem odseku v St. Andražu pri Velenju. Na Jožefovo se je vršil v St. Andražu pri Velenju ustanovni sestanek Orla. Sestanka sta se udeležila poleg okrognega predsednika še dva zastopnika sosednih odsekov. Pristopilo je takoj nad 40 fantov. Pohvaliti moramo tudi g. župana, ki je ustanovitev pozdravil z iskrenimi besedami ter obljubil svojo pomoč in sodelovanje. Novi odbor, kakor tudi vnapre in veselje, katero so pokazali fantje pri ustanovitvi, so nam porok, da ne bode ostalo samo pri začetku. Vam pa, dragi fantje, kličemo: Krepko in neustrašeno naprej po začrtani poti! Pokažite vašo krepko voljo ter kremenit značaj s tem, da bode vaš odsek sicer najmlajši v Savinjskem okrožju, postal po svojem delovanju prvi ter služil za vzgled sosednim odsekom. S to željo pozdravlja okrožje, kakor tudi sosedni odseki novi odsek, ter mu kličemo: »Kvišku k solncu, k svetlobi! Bog živi!«

Kako življenje — taka smrt. Iz Rajhenburga poročajo: v rajhenburškem premogovniku je bil zaposlen kot streljač 63 let stari Antn Zibert. Bil je pijanec in surovina, ki se je vedno prepiral s svojo ženo in jo tudi večkrat pretepaval. Radi pijančevanja in družinskih nemirov je sklenil, podati se prostovoljno v smrt. Da se reši življenja, si je usgal pod seboj kar celo kilo dinamita, ki ga je raznesel na vse strani. Njegovi tovariši, ko so videli ta samomor, so enoglasno bili mnenja: Kako življenje, taka smrt.

Zalostno in veselo iz Buš. Dne 18. marca smo spremili k večnemu počitku blagega gospoda župnika Jakoba Krajnc. Veličasten je bil pogreb. Čeravno pred praznikom, je vendarle prihitelo 17 duhovnikov, pod vodstvom preč. g. konjanskega dekana Marko Tomažiča, da vzame slovo od pokojnega in priporoči njegovo dušo božjemu usmiljenju. Cela bučka fara in sosedje so rajnkega gospoda spoštovali, ker je bil plemenitega srca in vzoren duhovnik. Bog daj dobremu gospodu večni mir, mi Bušani pa se ga bomo v znak hvalečnosti spominjali v molitvah. — Za provizorja je imenovan g. Miloš Turk. — Dne 18. marca se je vršil pri g. Vahu občni zbor Kmetске zveze. Prostor je bil nabit poln, tajnik g. Dečelak je razložil navdušenim poslušalcem politični položaj. Zborovalci so odobrili taktiko Jugoslovaanskega kluba in mu isrekli zaupanje vsi, razen znanega Sikočeka, ki veruje v »Kmetijski list« bolj kakor v Boga. No, bilo je tudi vsaj nekoliko zabave, poleg resnega predavanja, ko je Sikoček kvasil in trdil reči, katerih sama ne veruje, če je pri zdravi pameti. Ustanovil se je nov odbor, ki bode delal na to, da bodo volitve, kedaj pridejo, za Kmetsko zvezo dobro izpadle.

Na Bakovniku so pričeli dne 24. t. m. zopet zidati. Zimski čas so porabili, da so postavili odre za oboke. Zanimivi so podatki, ki nam govorijo o pravem pravca-tem gozdu, ki stoji (ali leži) v tej veličastni stavbi. Pokončnih tramov je na zunanjem odru za dolžino 2 km 600 m, podolnih za 1.463 m, prečnih 1537 m, pri križiščih za 510 m. Pri notranjem odru je pokončnih 1.000 m, podolnih 270 m, prečnih 810 m, za oboke še posebej 3.367 in 800 m. Vsega skupaj torej 12 km 533 m! To bi bilo nad 4000 debel, po 4 m visokih! — Salezijanci se še enkrat obračajo na vse Marijine čistive, da jim pri tem težkem podjetju po svojih močeh pomorejo. Za okna so se našli dobrotniki v teku 14 dni. Sedaj je na vrsti veliki oltar, ki bo stal okoli 1.000.000 kron, pa obhajilna miza in prižnica, ki bosta stali približno 400.000 kron. — Priporočamo tudi mi najtopleje vsem našim čitateljem!

Narednik — zverinski morilec svojega prijatelja. V Zagrebu je bil pri tamošnji diviziji uslužben Slovenec — narednik Rumlj iz Kamnika na Kranjskem. — Dolgoletno prijateljstvo ga je vezalo s trgovcem Kelkovičem, ki je stanoval v Zagrebu v Novi vesi in s katerim se je Rumlj sprijateljil že med vojno. Ker je Rumlj bolj razsipno živel, je porabil mnogo več denar-

ja, kakor je dobival plače. Da si pridobi potrebnih sredstev, je trgoval pod roko z raznimi sumljivimi predmeti, katere je prodajal svojemu prijatelju Kelkoviču. Zadnji čas pa je trgovina bolj slabo šla in Rumlj je zabredel v dolgove. Prosil je večkrat prijatelja za posojilo, ker ga pa ni dobil, ga je sklenil ubiti in oropati. Zvabil ga je v nek samotni vojaški magacin, kjer ga je ustrelil, truplo pa je spravil pod staro pisalno mizo. — Nato je odšel v trgovino umorjenega, kjer je z njegovimi ključi odprl vrata ter naložil v nahrbtnik vrednostne stvari. Denarja je našel v blagajni samo par tisoč dinarjev, dasi je pričakoval, da bo našel par stotisočakov. Z nahrbtnikom na rami je zapustil trgovino; na ulici pa ga je ustavljal stražar, ki je menil, da ima pred seboj kakega tatu. Na policiji je Rumlj skesano priznal svoj zločin. Komisija, ki se je podala na kraj umora, je v resnici našla pod pisalno mizo nesrečnega trgovca, katerega je njegov prijatelj iz pohlepa po denarju umoril.

Na gostiji Praprotnik—Medik pri Veliki Nedelji so svatje darovali za Dijaško kuhinjo v Mariboru 135 D, katere je nabral Janez Hrščič. Prisrčna hvala!

Svatje ob priliki slabe poreke g. Jurija in Marije Lah v Pongereah so darovali Dijaški kuhinji v Mariboru 132 D. Prisrčna hvala!

Zakon o velikih imenikih in Zakon o občinskih volitvah se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Krasne razglednice za Velikonoč se dobijo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

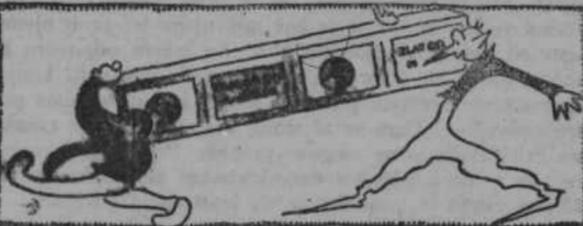
Izseljencem v Kanado. Naše društvo »Navigazione Generale Italiana« v Genovi, katero vzdržuje ekspresne parobrodске zveze z New-Yorkom in glavnimi lukami Južne Amerike, vzpostavlja pričetkom prihodnjega meseca direktne ekspresne zveze s Kanado. Dne

marca t. l. odpotuje iz Genove za Kanado parobrod »Amerika«, na katerem so s posebno pažnjo pripravljene prostori za izseljence. Opozarjamo izseljence za Kanado, kateri žele potovati z našo progo, da jim bo naš urad preskrbel brezplačno kanadsko garancijsko pismo (afidavit). Natančnejše informacije daje Putniški urad Jadranske banke, Zagreb, Petrinjska ulica 6 in ekspozitura Jadranske banke, podružnica Maribor.

Nova specialna električna brusarna je otvorena v Celju v brivnici Koštomaj.

Bogati bi hoteli postati vsi, ali varčevati o pravem času in na pravem mestu, to zna malokdo. Napačno varčevanje, pravzaprav razsipavanje denarje, je kupovanje slabega blaga, posebno, če gre za blago, ki se vsak dan uporablja ter se mora često prati. Našim čitateljem, ki potrebujejo tkanine, šifon, izgotovljeno perilo, obleke, pletenine itd., priporočamo, da se z zaupanjem obrnejo na najstarejšo trgovsko hišo, ki je na najboljšem glasu, na trdko R. Miklauc, Ljubljana 371, kjer lahko dobe v vseh zašlejenih količinah in cenah izgotovljeno perilo in obleke, ali pa po meri izdelane v lastnih delavnicah.

I.

Po časnikih povsod se bere, da »Zlatorog« zamorca pere — ko brata Čuk sta to seznila, po milo koj sta se podala.

(Nadaljevanje sledi).

Gospodarstvo.

Velika nevarnost greni našim vinogradnikom. Največje nevarnost za naše vinoročne kraje v Sloveniji je pač italijansko vino. Ako bi se posrečilo Italijanoma, da bi se jim dovolilo pod količjak sprejemljivimi pogoji uvažati k nam svoja vine, potem bi taka pogodba pomenila smrt za naše vinogradništvo. Italijani upajo s popolno sigurnostjo, da jim bo uspelo pri trgovski pogodbi z našo državo, se vtihotopiti k nam z italijanskimi vini. Da je naša trditve resnična, nam dokazuje dejstvo, da že romajo okrog po Sloveniji italijanski agenti, ki ponujajo našim gostilničarjem italijanske vina na prodaj. Pred nekaj dnevi se je mudil en tak italijanski vinski mešetar v Slov. Bistrici, kjer je obrazil vse krčme in imel je seboj cele zaboje vzorcev italijanskih vin. V Slov. Bistrici se ni spustil s tem Italijanom nobeden krčmar v kupčijske manevre, ampak so vsi odločno odklonili italijansko robo. Iz Slov. Bistrice je odšel Italijan praznih rok, a kar se mu ni posrečilo v Slov. Bistrici, pa se mu bo kod drugod in naenkrat bo Slovenija preplavljena z italijanskimi vinskimi agenti. V očigled ravno kar označeni resni nevarnosti, ki preti našemu vinogradništvu, bi se morali slovenski vinogradniki tesno strniti in storiti vse korake, da se zavez nevarnost preplave Slovenije z italijanskimi vini. Vinogradniki, sedaj je še čas, torej na noge!

»Čugi« ali natego za vino ali sadjevec so zdaj stekleni jako dragi in se v kletah kaj radi pobijejo. Mi si pa take lahko sami pridelamo doma, ako sadimo seme od neke vrste lepoticnih bučk, katere ravno za to pripravo rodijo primerne plodove. Seme se mora dati na-prej kaliti, potem se vseje na prav solnčni kraj v globoko, jako gnojno zemljo od srede do konca meseca aprila. Sploh je sajenje in vzgoja ednaka, kakor pri kumarah. Več ko se za podlago da gnoja, tem lepše rastejo in tem večji je pridelek. Ker so proti spomladnem

mrazu jako občutljive kakor kumare, jih je tudi dobro, dati kaliti v lončke in sredi maja se le mlade rastline na stalno mesto presaditi. Rast imajo očitno živahno in oprijemljejo se na k njim postavljene rogovilaste kole ali po napetem srobotju ali vrvciah. Nekateri jih sadijo zaradi lepega cvetja ob verandah in plotih. Kdor vpošlje v pismu naprej 4 D, dobi eno porcijo z obratno pošto od Ivo Krajnc, Zalec 100.

GNOJISČE IN POSTOPANJE Z GNOJEM.

Gnojisče naj bo nameščeno blizu hleva, ako je mogoče, malo na vzvišenem prostoru, po možnosti naj bo na severni strani hleva, da je boljše zavarovanje proti vplivu solnčnih žarkov. Med hlevom in gnojisčem naj bo toliko prostora, da se lahko gnoj dovaža in odvaža in da ne pride gnojnica do zidu hleva, vsled česar bi trpel zid in zdravje živine.

Tla gnojisča morajo biti neprodorna za gnojnico. Kjer imamo težko glinasto zemljo, tam je stvar lahka. Na takem prostoru je treba zemljo le zgostiti in steptati s bati. Težje je, kjer je zemlja lahka in peščena. Tam je treba navoziti glinice vsaj 25 do 30 cm na debelo, ter jo močno stepsti. Seveda najboljša je tlakano gnojisče. Tako gnojisče je trdno, da se lahko vozi po njem, dočim se na glinastih tleh kolesa udirajo in naloženi vozovi težko izpeljejo. Dno gnojisča ne sme biti vodoravno, ampak mora polagoma padati od vseh strani proti gnojnični jami, da se v njo seje vse preobila gnojnica, katere gnoj ne more popiti, če smo ga poskropili.

Dno gnojisča naj leži na površju zemlje, vglobljena gnojisča se čim dalje opuščajo. Ako tega ni mogoče, se napravi k večjemu pol metra globoko. Kjer imajo gnojisča na vzvišenem mestu in ako je mogoče izpeljati na najnižji strani gnojisča pot da se lahko vozi z vozovi, se naj napravi iz gnojnične jame na najnižjem mestu železno cev s pipo, da se lahko gnojnico nataka v sod. Delo gre hitro naprej, ter se obvarujemo velikih stroškov za nabavo sesalk. Gnojisče naj bo obdano s primerno visokim in debelim zidom iz kamenja, betona, ali opeke, da nam ob nevihtah ne poplavlja deževnica gnojja. Okoli gnojisča napravimo majhen jarek za odvajanje deževnice. Kapnice se pa najlažje obvarujemo, ako napravimo ob straneh žleb.

Jama za gnojnico mora biti dovolj velika, neprodorna, zategadelj je najboljša zidana in zamazana s cementom, ali pa cela iz betona. V jama izpeljemo iz hleva cev, po kateri se seje scalnica. Jama naj bo en meter globoka, a ne nad 1 in pol metra. Zidi in dno gnojnične jame naj bodo 15—20 cm debeli, da kar manj propuščajo gnojnico. Dno jame naj bo na tistem mestu najgloblje, kjer bo prišla cev od sesalke, ali se pa napravi na dotičnem mestu 30 cm globoka jama, v katero se potem postavi sesalka, seveda mora biti tudi dobro zalita s cementom.

Velikost gnojisča se ravna po tem, koliko glav odrasle živine imamo. Na vsako odraslo žival računimo 6 kv. metrov osnovne ploskve gnojisča. Osnovna ploskva je dno gnojisča. Globokost je že prej navedena, dolžina in širina se izračuna na podlagi navedenega pravila. Za eden komad živine se vzame živinice težko 500 kg; drugače rečeno: eno odraslo govedo, ali štiri teleta, ali štiri odrasle svinje. Vsak gospodar zna povprečno ceniti, koliko tehta žival in na podlagi tega lahko izračunamo vso živino v komade odrasle živine, potem lahko tudi izračunimo, kako velika naj bo snovna ploskva za gnojisče, širina in dolžina.

Na primer, ako s preračunanjem najdemo, da so na gospodarstvu 4 odrasle živali, potem mora znašati dno gnojisča 24 kv. metrov. Tedaj napravimo 6 m dolgo in 4 m široko gnojisče.

Gnojisče je dobro, da obsenčimo, ter zasadimo okoli gnojisča hitro rastoča drevesa, kakor lipo, divji kostanj itd., da ga obvarujemo pred žgočim solncem in hudimi vetrovi. Nekateri napravijo celo strehe nad gnojisčem, da obvarujejo gnoj pred dežjem in solncem.

Tudi na gnojisču moramo imeti red. Gnojisče razdelimo na par delov, na primer na štiri dele. Ko je prvi del poln, se navozi v drugega itd., tako lahko dobimo gnoj, kakršnega rabimo in zaraditega, da ne leži eden gnoj predolgo na gnojisču, drugi, nezreli pa bi se izvažal. Gnoj smemo nakupičiti k večjemu za poldrugi meter na visoko.

Da nam ne uhaja ubežljivi amoniak, potrositi je gnoj večkrat z zemljo. Posebno črna in glinasta zemlja ima to lastnost, da vsrkava plinaste snovi, zlasti amoniak.

Izpodkidan in na gnojisče spravljene gnoj je pooddeljenem mestu enakomerno razgrniti in poravnati. Napačno delajo tisti gospodarji, ki zvrčajo skidani gnoj v kupčke, katere puste potem kar tako ležati. — Kjer imajo več vrst hlevskega gnojja, je iste po celem raztrositi, tako se različni gnoji dobro zmešajo ter dobimo gnoj enake sestave.

Gnoj je treba večkrat dobro stlačiti, prelahko ležeči gnoj se prehitro razkrajja, se preveč posuši. Gnoj se najbolje stlači z živino. Prešičev in kur ni puščati na gnoj, ker ga razrijejo in razbrskajo.

Skrbeti moramo, da bo gnoj zmiraj vlažen, toda ne premoker. Gnoj ne sme ležati v luži, pa ne preveč na suhem. V luži ležeči gnoj se slabo razkrajja ter uhajajo iz takega gnojja najvažnejše snovi. Po potrebi ga polijemo z gnojnico in sicer s pumpo ali s korcem. Gnojnica, katere gnoj ni popil, se seje nazaj v jama, ako je gnojisče pravilno narejeno. V poletnem času je treba gnoj pogosto zalivati, ob vročih dnevih tudi vsak dan. Večerne ure so ravno pripravne za to delo.

Paul Šerc, ekonom, Zavrč.

Kakšne previdnosti je treba pri nakupu in vzorkovanju umetnih gnojil? Kdor se je le količkaj bavil s trgovino z umetnimi gnojili, posebno prejšnje čase, ta ve, da se trgovina z nobeno drugo robo ni toliko zlorabila. Danes, ko je ta trgovina urejena in se umetna gnojila skoraj splošno dajejo preizkušati, pa se dejanska ponarejanja le še poredko dogajajo, in če se sem ter tja na kaj takšnega pride, opozorijo že prizadeti krogi v svojih organih na dotične slučaje. Žal, zamolčijo oslepenci sami bodisi iz strahu pred zasmehom, bodisi iz lastnih egoističnih razlogov mnogo takih slučajev, ali pa se branijo, če jih vendar odkrijejo, sleparskega liferanta razkrinkati. Ako kupi kmetovalec ničvreden gnoj, oškoduje se dvakrat. On plača robo dražje, ki je popolnoma ničvredna, ali pa samo malovredna, z druge strani je pa občutljivo oškodovan pri košnji in žetvi, ker zemlji ni dal onih redilnih snovi, ki bi jih bil moral dati. Najboljša obrana pred sleparstvom je, da se kupujejo umetna gnojila po analizi javnih preizkuševališč ali zaprišenih kemikov, ali pa naravnost, oziroma s posredovanjem trgovcev, zadrug, posojilnic in gospodarskih društev ali domačih tvrdk, katerih poštenost in solidnost je po dolgoletni izkušnji potrjena.

Mariborsko sejmsko poredilo. Prignalo se je: 6 konj, 9 bikov, 158 volov, 324 krav in 3 teleta. Skupaj 500 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejm dne 24. marca 1924 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 12.75—15, poldebili voli 10—12, plemenski voli 9—10, biki za klanje 9—12, klavne krave debele 12—12.50, plemenske krave 10.50—11.75, krave za klobasarje 8—10, molzne krave 10—12.50, breje krave 10 do 12.50, mlada živina 11.75—12.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. 1 kg 25 do 27 D, II. vrste 22—24 D. Meso bikov, krav, telic 1 kg 19—20 D. Telečeje meso I. 1 kg 30 D, II. vrste 1 kg 26 D. Svinjsko meso sveže 1 kg 30—40 D.

Mariborsko sejmsko poredilo. Na svinjski sejm dne 21. marca 1924 se je pripeljalo 205 svinj, 3 koze, cene so bile sledeče: Mladi prašiči, 5—6 tednov stari, komad 200—250 D, 7—9 tednov stari 275—300, 3—4 mesece stari 500—650, 5—7 mesecev stari 1050—1150, 8—10 mesecev stari 1325—1550, 1 leto stari 1750—2500, 1 kg žive teže 20—22.50, mrtve 25—28.75, koze komad 200—250.

Tržne cene v Mariboru. V Mariboru stane 1 kg govedine I. 23—27 D, II. 22—24, III. 19—20 D. Teletina I. je po 26—30, II. 24—25 D. Svinjina je po 30—40 D. — Konjsko meso: 1 kg I. 12—15, II. 8—10. Kože: 1 komad konjske kože 175—200, 1 kg goveje kože 17.50—20, 1 kg telečeje kože 30, svinjske kože 13—14, 1 kg gornjega usnja 120, podplato 80—125, Perunina; 1 piščanec majhen 35, večji 45, kokoš 60, raca 75, gos 100—130, purani 110—200, domači zajec majhen 17.50, večji 45. Jabolka so po 6—11 D 1 kg. Zito: pšenica 3.50, rž 3.25, ječmen 3, oves 3, koruza 3, proso 3.50, ajda 3, fižol navaden 4 do 6, leča 14. Mleviski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 0 6.25, št. 1 6, št. 2 5.75, št. 6 5, št. 7 4. 1 kg prosene kaše 7.50, ješprenj 7, otrobov 2, koruzne moke 4, koruznega zdroba 5—6, ajdove moke št. 1 8, št. 2 7, kaše 6. Krma: sladko seno 80—100, otava 100, ovsena slama 75—80, Kurivo: 1 kub. meter trdih drv 200, mehkih 175, 1. trboveljskega premoga 42—45, velenjskega 27.30, 1 kg oglja 1.50—2, koksa 1—2.

OBDELOVANJE TRAVNIKOV.

Vsak umni kmetovalec mora gledati na to, da pridelava kolikor mogoče mnogo krme in da redi veliko živine. Zivinoreja in pridelovanje krme se dandanes še najbolj izplača. Pridelava kmetovalec veliko krme, redi veliko živine, tedaj pridelava tudi veliko gnojja, lahko gnoji zopet boljše, pridelava zopet več krme.

Vendar pa za obdelovanje travnikov naši kmetovalci store toliko, kakor nič. Še več kakor enkrat toliko krme bi se v naših slovenskih krajih lahko pridelalo in še več ko enkrat toliko živine redilo, ako bi se travniki umno obdelovali. Kakor je potreba na njivi gnojiti, sejati, okopavati, vlačiti itd. ako hočemo, da kaj zraste, ravno tako bi bilo tudi potreba travnike obdelovati, ako hočemo dosti krme pridelati. Koliko travnikov vidimo zanemarjenih, kjer raste mah in kaka slaba trava, namesto dobre in redilne krme. Koliko travnikov je mokrih, kjer raste kaka slaba mrva, katera ni za drugo, kot za konje, namesto, da bi rastle tam dobra sladka mrva ali detelja.

Osuševanje travnikov. Najpoglavitejše pri obdelovanju travnikov je, mokre travnike osušiti. Na mokrem travniku raste kislina in malo redilna krma. Vsled mokrote ni mogoče zraku v zemljo do korenin, kar je potrebno za razkrajjanje redilnih snovi. V mokri zemlji je veliko kislin, katere ne pripuščajo rasti sladkim travam. Na takšnem travniku ne koristi gnojenje. Delo na močvirnatih travnikih je težavno, voznja skoraj nemogoča. Delo s strojem je obteženo. V mokrih travnikih je navadno mnogo redilnih snovi, katere pa so vsled mokrote nepristopne rastlinam; tedaj čakajo v zemlji rešitve.

Travnike osušimo z odprtimi ali zaprtimi jarki, ali pa položimo pod zemljo cevi, takoimenovane drenaže.

Odprti jarki morajo biti zadosti globoki in imeti dovolj odtoka. Snažiti se morajo vsako leto.

Oddaljenost jarkov je ravno po množini vode; čim bolj mokra je zemlja, tem več jih je potreba.

Oddaljenost je lahko 20—50—100 m.

Globokost jarkov je navadno 1—1 in pol m; čim mokrejša je zemlja, tem globokejši morajo biti jarki, to se ravna seveda tudi po odtoku vode. Čim bolj globoki so jarki, tem manj jih je potreba.

Spodnja širokost v jarku se vzame 50 cm, gornja 1 m; to se ravna po zemlji; pri težki zemlji stranske

stene manj vise, pri lahki morajo bolj viseti. Na 1000 m dolžine naj jarek ne visi več ko 6 metrov in ne manj ko 50 cm. Jarki naj bodo ravni. Mesto, kjer se jarek skoplje se natanko iztakne. S kopanjem se prične na najnižji strani, da dobi voda takoj odtok.

Zaprti jarki. Veliko prednost pred odprtimi imajo zaprti jarki, ker ne vzamejo nič prostora, in jih ni potreba snažiti. Ne ovirajo pri ledu. Naprava pa je dražja, nego za odprte jarko.

Zaprti jarki se po zgornjem navodilu izkopljejo in sicer se ravna velikost po množini vode, katero je odstraniti. Globokost 0.80—1.20 m; širokost tal v jarku 20—40 cm in ne čez 70—100 m dolgosti. Visi naj 5 m na 1000 m dolžine. Jarki se potem zasujejo z debelim kamenjem ali opeko.

Zasipanje se prične vedno od najvišje strani, slednjič se zasuje s slabo zemljo in nazadnje z dobro. — Drenaža osušava zemljo na ta način, da se položijo pod zemljo lončene cevi. To osuševanje je najboljše in najbolj po ceni. Kmetje, čas za to delo je sedaj!

Travniški mojster: Bezenšek.

Mladinski kmetijski klub v Vurbergu. Na tukajšnji šoli se je dne 16. t. m. na tihem slavila obletnica obstoja deškega mladinskega kmetijskega kluba. Povabljeni so bili očetje klubovih članov. Kot gost te skromne proslave sporočam uredništvu sledeče vrstice: Klub se je osnoval na vzpodbudo okrajnega ekonomista gosp. Zupanca, poučuje pa domači gospod nadučitelj J. Lešnik in sicer se je predavalo prvo leto o osnovnih naukih iz sadjarstva in vinarstva. Vurberg ima jako ugodno lego za uspešno sadjarstvo, ki donaja ljudem lepe dohodke, le-ti bi se pomnožili, če bi se ljudstvo poprijelo intenzivno dela v tej prevažni panogi kmetijstva. Med tem, ko obrača ljudstvo vsa največjo pozornost na vinograde, se za povzdigo sadjarstva premalo stori. Ves ustroj pouka je hvalevreden, ker je združen teoretični pouk s praktičnim delom, ki ga izvršujejo mladeniči na šolskem, oz. na drugih zemljiščih. Ob vstopu v drugo leto želim klubu obilo uspehov, ki so deloma že zdaj vidni na drevesnicah, ki jih imajo člani na domačih dvorih. Bodite požrtvovalni, kakor je vaš vodja, ki se ne ustraši dela ob šole prostih dneh, vzdržuje pouk v dveh razredih, vodi obile posle šolskega vodstva, krajnega šolskega sveta in še občinski pisarni stopi ob potrebi na pomoč. — Jablane, hruške — in druge cepe, — cepi v mladosti — za stare zobe!

ZITNI TRG.

Promet z žitom se še vedno kreta v ozkih mejah. Dovozi so slabi, domači konzum pa še ni pričel nakupovati v večji meri, kakor dosedaj običajno, na spomlad. Živahnejša trgovina se bo začela bržkone aprila in maja. Vlada se bavi z načrtom, da ukine izvozno carino za koruzo, katere leži pri nas še silno veliko v skladiščih neprodane. Potem bomo lahko hipoma postavili veliko množina naše koruze na inozemske žitne trge pod konkurenčnimi cenami. Ugodno za žitno trgovino je tudi to, da je Donava postala za plovbo zopet prosta. Tudi pota so se precej osušila, posebno v Banatu, kjer je vladal velik strah pred povodnjico, ki bi sigurno nastopila, da je takoj po snegu nastopilo južno vreme. — Tako pa se je sneg počasi stalil, kar je bilo zelo dobro tudi za njive, ki so dobile tako dovolj vlage. Poleg koruze vlada na naših tržiščih povpraševanje po beli moki, vendar se jej cene niso spremenile. Moko nudijo največ mlinci, ki majo nakopičene velike zaloge žita, nimajo pa denarja za obrat. Vobče cene niso stalne, ter je pričakovati precejšen padec pri vseh žitnih vrstah.

Moka se je prodajala po 520—530 D, nekatera podjetja so ponujala celo nularico po 510 D.

Pšenica ne kaže posebnega prometa. Ponudba je bila precej neznatna; prodajala se je po 330—335 D; slavonska je nekoliko dražja — 340 D za 100 kg.

Koruzna je obdržala staro ceno, v Sremu 250 do 255 D, v Bački 240—250 D, v Zagrebu po 280—290 D.

Oves je ostal pri stari ceni, promet pa je bil zelo neznačen. V Sloveniji se ga prodaja po 265—270 D, v Bački po 245, v Zagrebu po 280, v Bosni pa po 205 D za 100 kg.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 80 din., za 100 francoških frankov je plačati 437 din., za 100 avstr. kron je plačati 11 para, za 100 čehoslovaških kron 234 din., in za 100 laških lir 348 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 7.10 centima.

Dopisi.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. K večnemu počitku smo spremili dne 21. t. m. zmiraj miroljubnega moža Martina Lovrec v Zagorcih. Bodi mu zemljica lahka, ostalim pa naše sožalje!

Rečica ob Savinji. Umrla je pri nas blaga žena in vzorna mati Marija Premož, p. d. Pongartnikova mati v Dolsuh, 64 let stara. Zapustila je 76 let starega sivolasega druga in šest odraslih otrok. Bila je jako pobožna ženska, trikrat je bila na Sv. Višarjih in nešteto krat na bližnjih božjih potih. Zelo jo skrbi je posvetila za blagost svojih otrok in za veličanje domačega gospodarstva. Kako je bila priljubljena, je živo pokazal njen pogreb in ob več mescev trajajoči hudi boleznini obilni poseti in tolažbe od strani sosedov. Celo njeno življenje je bila trnjeva pot. Že kot otrok je morala veliko pomanjkanje trpeti in še v vojni je dobila globoke srčne rane. Trije sinovi so bili dalje časa v strelskih jarkih in v raznih delih sveta, vse to je bila srčna žalost dobre mamice. Bog ji poplačaj njen trud in naj v miru počival!